

Tárgytematika / Course Description

Közlekedésgazdaságtan

NGB_LO002_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Tömpe István

Félév / Semester: 2016/17/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy - alapvetően a Közgazdaságtan c. tantárgy anyagára építve - az általános közgazdasági szemléletmód kialakítását, a gazdasági rendszerek, a nemzetgazdaság és a szállítás és hírközlés legfontosabb gazdasági fogalmainak és összefüggéseinek megismerését, a gazdálkodó egységek gazdasági folyamatait elemző, tervező módszerek bemutatását tűzi ki célul. A tananyag kialakítása a Közlekedésgazdaságtan I. c. tantárgy tematikájával összhangban, arra épülve készült.

A tantárgy elméleti anyaga a matematikai és számítástechnikai ismeretek mellett a Közlekedésstatisztika, a Szervezés tanterv anyaga anyagára támaszkodik, szoros kapcsolatban van a Közlekedési üzemtan, a Közlekedési operációkutatás, a Közlekedés kereskedelem technikája, Logisztika c. tantárgyakkal.

A tananyag az egyes szakirányok üzemgazdaságtani tantárgyainak alapozó ismeretanyagát foglalja össze.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1.

A Közlekedésgazdaságtan tárgya és tartalma, a közlekedésgazdaságtan mint ágazati gazdaságtan. Általános összefüggések.

2.

Közlekedés az újratermelési folyamatban. A közlekedés társadalmi - gazdasági helye és szerepe. Áru- és személyszállítási szükségletek. Áruszállítási szükséglet és befolyásoló tényezők. Személyszállítási szükségletek és befolyásoló tényezők. A közlekedés és a rendszerszemléletű elemzés. A közlekedés rendszerspecifikus tényezők. Az anyag- és termékáramlás rendszerszemléletű kezelése. Közlekedés és logisztika. Termelés-szervezés és a logisztikai rendszerek kapcsolódása.

3.

A termelés gazdasági eredményességének értékelése. Gazdaságossági elemzések alapkérdései és rendező elvei. Mutatószámok képzése, általános mértékkategóriák.

4.

A gazdaságossági vizsgálatok néhány sajátossága. Relatív jelleg és az "időtényező" szerepe. Dinamikus gazdaságossági ("Cash - flow" jellegű) számítások elemei. (Kamatos kamat, diszkontálás, folyamatos kifizetések, annuitás, jelenérték, tőke megtérülés, a kockázat figyelembevétele.)

5.

A gazdasági eredményesség értelmezése, általános mértékkategóriák. Termelési függvények, mint a gazdasági tevékenység modellezésének alapjai. A termelési függvényekkel kapcsolatos néhány összefüggés (homogenitás, helyettesítési határárány, helyettesítési rugalmasság). A termelési tényezők kapcsolata, a gazdálkodási optimum vizsgálata.

6.

Zárthelyi dolgozat

7.

A munka termelékenység. A munkatermelékenység alakulására ható főbb tényezők. A termelékenység mérés sajátossága a közlekedés területén. Termelési költségek és az önköltségszámítás technikai elemei. Költségfogalmak értelmezése. Kalkuláció, kalkulációs módszerek. Költséginformációk felhasználása.

8.

Költségváltozás elemzése. Egyedi önköltség-számítási módszerek a közlekedésben. Költségszerkezet elemzése. Költségfüggvények, jellemző költségkarakterisztikák.

9.

Marginális költségszámítás, a határkölségfüggvény értelmezése. Értékelemzés mint költségvizsgálati módszer.

10.

Jövedelmezőség (rentabilitás). A termelés rentabilitása és a termelési volumen összefüggése. Jövedelmezőségi karakterisztikák.

11.

Fedezeti költségszámítás, költségfedezeti diagram. Szállítási piac, kereslet, kínálat, áralakulás.

12.

Gazdasági - társadalmi hatékonyság. A hatékonyság értékelésének szintje, egyéni és társadalmi megítélés. A közlekedés externális költségei. A gazdasági - társadalmi hatékonyság komplex elemzési módszerei.

13.

Zárthelyi dolgozat

Gyakorlat:

1.

Közlekedésgazdaságtani problémák – témaválasztási javaslatok az elemző tanulmány elkészítéséhez

2.

A közlekedés fejlődésének története és szerepe a nemzetgazdaság fejlődésében

3.

A gazdaságossági elemzések és az eredményesség szerepe - esettanulmány

4.

Gazdaságossági számítások a gyakorlatban - feladatmegoldás

5.

Felkészülés a zárthelyi dolgozatra

6.

A zárthelyi dolgozatok értékelése

7.

Termelékenységi mutatók és kalkulációs módszerek - feladatmegoldás

8.

Költségfüggvények, önköltség számítás - feladatmegoldás

9.

Értékelemzés a gyakorlatban - feladatmegoldás

10.

Jövedelmezőségi mutatók képzése és értékelése

11.

Fedezeti költségszámítás, költségfedezeti diagram - feladatmegoldás

12.

Felkészülés a zárthelyi dolgozatra

13.

A zárthelyi dolgozatok és a félév értékelése

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév vizsgával zárul. A félévi követelmény teljesíthető folyamatos felkészüléssel, a félév során megírt két zárthelyi dolgozat eredménye és egy megadott témából készített elemző tanulmány értékelése alapján és a vizsgaidőszakban a hallgató által választott szóbeli vagy írásbeli vizsgán. Zárthelyi dolgozat időpontja 6. hét és 13. hét. A vizsgán való részvétel feltétele az elfogadott elemző tanulmány.

Értékelés módja:

I. zárthelyi 35 pont

II. zárthelyi 35 pont

Elemző tanulmány 30 pont

A megajánlott jegy feltétele feladatonként minimum 80 %-os teljesítés.

Az összes pontszám szerint:

80-90 pont között 4 (jó)

91-100 pont között 5 (jeles)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

- dr. Tóth Lajos - dr. Bikás Ernő: Válogatott fejezetek a közlekedésgazdaságtanból.
dr. Bikás Ernő: Üzemgazdaságtan I.

Ajánlott irodalom:

- Kádas Kálmán: Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1972.
 - P.A. Samuelson, W.D. Nordhaus: Közgazdaságtan II. Mikroökonómia KJK. Bp. 1990.
 - Borotvás Elemér (szerk.): Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1991.
- Hegedűs Gyula: Közlekedésgazdaság - közlekedéspolitika NOVODAT 1995.